

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Tot despre program.

Sibiin, 27 Ianuarie n.

Am spus în numărul trecut care este rostul fie-cărui program politic, prin urmare care este rostul și al programului nostru național: ajungerea, prin realizarea lui, la scopul urmărit.

Un program politic, fie el ori-cât de radical, nu conține deci nici-odată ceva punibil, ceva condamnat, pentru-că voința de a schimba stările de lucruri din țară nu constituie faptă oprită de legile patriei.

Punibil ar pute să fie numai modul cum se duce programul la realizare, ear' în privința acăsta nimeni nu ne pte face imputare, pentru-că din cadrele legii noi nu esim. Lupta politică noi o ducem și o purtăm numai pe teren legal.

Am spus în numărul trecut și aceea, că scopul urmărit de politica românească este conservarea propriei, asigurarea existenței naționale pe sēma poporului român din patria acăsta, un drept pe care nu ni 'l pte nega nimeni, fie ori-cât de mărginit la minte și ori-cât de orbit de patima iubirei de rassă proprie.

Dacă deci scopul nostru nu este altul, precum de fapt nu este altul, de cât acela de a ne vedea asigurată existența și posibilitatea dezvoltării pe tōte terenele, urmēzā de la sine, că în momentul în care cei de la putere ne dau garanțele necesare spre acest sfirșit, programul nostru național a devenit de prisos, și n'are să mai ținā nimeni la el. Cei-ce strigā în gurā mare în contra programului național român, n'au deci de cât să-și valoreze influința în direcțiunea acăsta, și numai de cât scapā de fantoma care îi neliniștește atât de mult.

Pun însă pe teren fōrte greșit domnii de la presa patriotică chestia, când afirmā, că funcționarea partidului național român pentru programul „antipatriotic” ar fi fost opritā la timpul sēu prin ordinațiunile lui Hieronymi. Acesta e un mare neadevēr. Programul național român n'a fost nici odatā dificultat din partea guvernelor țerii, nici chiar din partea celui mai șovinist guvern, cum singur se intitula, din partea guvernului Bánffy.

În zilele acestui guvern se convocase adecā conferența electorală a partidului național român la Sibiu, dar' a fost opritā. Nu numai presa nemagiarā din patrie întregā, ci și presa nepreocupatā din străinătate s'a revoltat pentru acest act de volnicie, și a atacat cu necruțare guvernul baronului Bánffy, care, strins cu ușa, s'a vēdut necesitat a da atunci în chestia acăsta următorul comunicat oficios:

„Autoritățile magiare au oprit conferența din Sibiu, nu din motivul, că scopul ei era luarea unei poziții față de alegerile dietale din partea acelor alegători cari stau pe baza programului lor național, ci simplu pentru aceea, pentru-că convocătorii ei, contrar §-lui 1 din legea despre naționalități, consideratā ca lege fundamentală, au convocat pe alegătorii cari stau pe baza programului național nu fără deosebire de confesiune și naționalitate, ci exclusiv numai pe membrii naționali-

tății române, și chiar și dintrē acestia, nu pe toți, ci numai pe reprezentanții alegătorilor, astfel, că în modul acesta participarea directă a unei minorități de vederi contrare s'a făcut cu totul imposibilă. Că autoritățile, oprind conferența din Sibiu, nu au perhorescat programul politic care se abate de la programul guvernului, se vede evident de acolo, că o conferență analogă a partidului popular sāsesc, care își are de basā un asemenea program, a fost concēsā fără greutate, în momentul în care autoritățile au aflat, că conducătorii partidului au convocat alegătorii fără deosebire de confesiune și naționalitate. E de mare datorința a executivei a veghia, ca unitatea statului și a națiunii politice, care îi formēzā baza, să nu fie conturbatā prin constituiri de partide după rassă și confesiune, cu caracter exclusiv și anti-constituțional. Ce s'ar alege din unitatea statului și a națiunii politice, dacă s'ar concede formarea de partide după rassă și confesiune?...”

Iată deci act oficios, dat din partea guvernului țerii, că programul național român nu a fost perhorescat, cum nici azi nu e perhorescat, prin urmare nici nu se pte cuprinde în el tradare de patrie, așa cum vreau gazetarii de la toate jidano-magiara să facā lumea să credā.

Pentru alegătorii din cercul Cristian.

Codul penal ungar dispune următoarele:

§. 178. „Acela, care împedecā pe vr'un alegător, fie prin amenințare, fie cu puterea, de la folosirea dreptului sēu liber de votare, se vērșește vina vātămării dreptului de alegere și se pedepșește până la 6 luni temniță și 200 fl. în bani!”

§. 185. Acela care dā alegătorului sau cu știrea lui dā unui membru al familiei lui, ceva bani ori alt lucru de preț, cu scopul de a-l face să voteze pentru cutare, ori să se reținā de la alegere, ori măcar făgăduēște ceva pentru acest scop, acela se pedepșește cu temniță până la 6 luni și 1000 fl. în bani!”

§. 187. Acel slujbaș public, care prin o faptă ori făgăduința ce cade în puterea oficiului sēu, se încercā să sfătuiēscā pe vre un alegător, ca să voteze ori să nu voteze pentru cutare ori cutare candidat, ori ca să se opräscā de la vot, — se pedepșește cu temniță până la 1 an!”

Am reproducesc acești paragrafi pentru-că avem cunoștința, că în comunele Ludoș, Topârcea, Apoldul-mic, Apoldul-mare, Poiana, Rod, Poplaca, etc. un comisariu de finanțe amenință pe cărcimari și traficari cu pierderea licenței pentru cazul că votezā cu Românii. Paragrafi citati din lege însă oferā destulă garanță și nu va trebui nimeni să se lase înfricat, căci cei ce amenință își vor lua pedepșa, — ear' licența, pentru validitatea dreptului de vot nici-când nu se pte detrage.

După conferență.

I.

Conferența delegaților români de la 10 Ianuarie ni-a dat nouē celor de la „Telegraful Român” deplină satisfacție, când cu o majoritate zdrobitōre a decretat activitatea, respective participarea activă la alegerile dietale.

De la întemeietoriul politicii române, nemuritoriul Șaguna, fōia noastră cu o consecuență rară și cu nespūsă bărbăție a luptat neconținut pentru direcțiunea inauguratā acum din nou, și dacă nu era jelsia unor pigmei, ca să smulgā din mâinile probate ale lui Șaguna conducerea politică, altcum am sta noi în tōte direcțiunile. Multe din legile căte s'au croit și făurit, nu ar fi avut acūșul veninos contra noastră, cum îl au de fapt mai ales cele de la 1873 încōce.

Nu tot așa de bine putem fi mulțamiți cu rezultatul alegerilor — cel puțin nu putem fi mulțamiți în cercurile în cari rezultatul ne e cunoscut. — Că am suferit naufragiu și în cercurile unde isbānda era sigurā, cauza suntem și noi înșine, sunt în parte și cele 9 concluse ale conferenței de la 10 Ianuarie, concluse, cari au dat în mână adversarilor și în mână guvernanților puter nice arme de a ne sdrobi în alegeri, și a se năpăstui cu tōtā furia asupra noastră.

Un aliat bun a găsit guvernul și opoziția magiară unită și în ținuta ne-loială și nedemnā a ziariului „Gazeta Transilvaniei”, care de-și a încetat a avē trecerea și autoritatea ce s'ar cūveni unui ziar vechiu cotidian, a băgat totuși zizanie între Români, și acăsta a fost binevenitā „fostilor pasivisti”, ca să publice, că la Sibiu s'a ținut iată așa un „conventicul” și nu au fost toți domnii pentru activitate.

Ce deosebire întrē dl Murēșan, — se ni-se ierte asemănarea — și ilustrul domn Alexandru Mocsonyi.

Dl Mocsonyi, — după-ce a cunoscut rezultatul conferenței — se fi z'is: „Nu am fost pentru activitate, dar' decretatā odatā prin for legal, suntem datori să spriginim curentul și să nu facem nici o pedecā, pentru-ca să pōtā intra în parlament cât de mulți fii ai neamului nostru.”

Dl Murēșan pururea nemulțamit și nici-odată deplin orientat, de astădatā s'a inspirat din „Revașul” și s'a coborīt de la înălțimea unde stătea odiniōrā „Gazeta” la rolul de specia cea mai uritā — a intrigantului politic. Ce și-a fi zicēnd domnul Murēșan?

N'am fost eu la conferență, nu am ținut eu cel puțin un discurs fulminant de vr'o 3—4 ore, conferența nu e conferență, e un conventicul și conclusele ei nu obligā pe semize.

Puținii cetitori de pe țera Oltului de acī s'au inspirat, și nefiind pentru ei obligātor conclusul conferenței din Sibiu, s'au ținut orbește de Mik-satā.

Vom lāsa pe dl Murēșan să mērgā pe căile pe cari numai mintea lui le pte pricepe — și vom reveni la cestiunea principală care a lāsāt pe câmpul de bătăe rāniți pe cei mai buni fii ai neamului nostru.

Îndatā ce a luat știre premierul Tisza despre conclusele enunciate la

Sibiin, lucru firesc, că s'a folosit de cea dintāi ocaziune, ca să declare, că pe toți cei-ce vor să intre în alegeri cu acest program, are să 'i combatā cu tōte armele ce 'i stau la dispoziție.

Și dl Tisza s'a ținut de cuvēnt. A făcut imposibilā intrarea în parlament pentru un ciclu de 5 ani multor fruntași de ai noștri.

Intrebām noi, era necesitate, ca să insistām la pretensii și să le chindisim cu frase nerealisabile în punctele programului nostru de muncā?

Nu era de ajuns și enunțiatul solemn „că se susține în mod provisor programul de la 1881, dar' se constatā necesitatea revisuirii aceluia” un lucru destul de cuminte?

Ni-se va obiecționa: bine, de ce nu ați luat poziție, de ce nu ați adus omenii la resōne politice, ca să nu punā în program lucruri pe cari o parte din cei prezenți din o singură cetire nu le pot înțelege, ear' de altā parte, pentru-că se știa a nume că unele din pretensiile naționale sunt utopii, pentru acum nerealisabile?

Ei! nu s'a făcut, și nu se putea face căci vorba era să se ajungā la înțeles, cu două lucruri: principalul, ca să se decretez activitatea, și în fine să se dea absolutoriu comitetului vechiu, ca deputații aleși, în calitate de membri ai partidului să pōtā lua frēnele conducerii partidului, în virtutea imunității ce o au, ne mai avēnd ei tēmā de ordonanțele lui Hieronymi.

S'au făcut în comisiune concesiu ni reciproce — tinerii s'au supus bētrānilor — în punctul susținerii programului din 1881, și bētrānii s'au supus tinerilor în punctul procedurii și tacticii și s'au mulțamit cu enunțiatul revisiunii.

Îndatā ce s'ar fi abordat chestii principale, chestii de program nou, chestii de drept public, se puteau naște divergențe cari să facā imposibilā realizarea celor mai de căpetenie dorințe, intrarea în activitate și punerea partidului în alte mâni.

Iată de ce s'a încunjurat ori-ce conflict și ori-ce discussiune, în plenul conferenței.

Acestea s'au petrecut până acī în conferență.

De aici încolo are să se începā adevērata activitate, activitatea comitetului, respective a deputaților aleși, de a revisui programul și de a 'l face accesibil, ca sub stindardul aceluia să pōtā lupta ori-ce român, adevērāt și cu minte; a face apoi, ca alegerile viitoare să nu ne afe nepregătiți și neorientați.

Pregătirile se fac paralel cu listele alegătorilor, baza operațiunilor nōstre viitoare, cu disciplinarea partidului și eliminarea din sinul nostru a elementelor corupte și putrede. Ce a stricat o generație întregā, nu se pōte îndrepta în două săptămāni, cei-ce s'au datat la grāunțe, nu 'i pōți pune la post de cât cu asprā osāndā și judecatā.

Cu acestia isprăvește poporul, și nu multā bătāe de cap ne face, ca să-i aducem la reson.

În punctul statoririi programului pare-cā sunt omenii mai îndērtnici, și a nume punctul 1 din programul

din 1881, și acum punctul 1 și 2 din cele 9 enunțiate de la 10 Ianuarie.

Pentru mai buna orientare a cetitorilor noștri lăsam să urmeze aici punctele principale de contraversă, cari pot provoca chiar și spărtură în sinul partidului:

1. Partidul național va lucra pe teren legal în cât privește *Transilvania*: recăștigarea autonomiei sale, — și pot I. din conclusele de la 10 Ianuarie: „Pretindem neclintit recunoșterea poporului român de *individualitate politică alcătuită de stat* și asigurarea dezvoltării sale etnice și culturale prin condițiuni de drept public, pe lângă susținerea intactă a integrității statului terilor Coronei Stului Stefan“.

Noi credem, că nici una nici cealaltă nu se pot realiza, căci nu o să se afe parlament ungar, care să voteze, și rege care să sancționeze „atare lege“ — deci noi la lucruri imposibile nu ne angajăm și nici nu luptăm cu mori de vânt.

Va trebui să aflăm alt espedient și alte mijloce pentru mulțămirea *postulatelor naționale* cari ne ard la degete și pe cari le putem și trebuie să le realizăm.

Prorociile bibliei.

II.

Dacă este adevărat, că noi avem oarecare putere de a prevedea sau a presimți, atunci trebuie acesta să ajungă numai până la un loc, să aibă margini, căci altcum nu am pute deosebi prevederile noastre de acelea pe cari ni-le-a dat însuși Dumnezeu, adică de prorocii.

Multe fenomene din lumea sensibilă, cari rezultă din puterile mecanice ale naturii, le poate prevedea omul în urma judecății sale, căci fenomenele se întâmplă după legi constante neschimbătoare. Așa d. es. rotațiunea corpurilor cerești, schimbarea anotimpurilor, înmulțirea corpurilor, întunecimea de lună și de soare, se poate calcula exact cu zece de ani înainte. Un medic poate prevedea morțea unui bolnav, după starea în care se află și după felul bolii.

Se poate întâmpla, că un bărbat înzestrat cu un talent deosebit poate prevedea multe întâmplări pe cari alții nu sunt în stare a le presimți. Pentru aceea însă el tot nu este proroc și prevederile lui nu se pot numi prorocii, căci nu acolo zace caracterul prorociei, ca mulțimea să nu înțeleagă și să se mire, ci trebuie să arde și documenteze, că așa ceva mintea omului nu a fost în stare de a sine a prevedea, căci numai atunci este judecata noastră îndreptătită de a conchide că aici a fost la mijloc o descoperire nemijlocită dumnezeiască.

După anumite criterii putem noi judeca, că prezicerea anumitelor întâmplări n'a fost cu putință ca mintea omenescă să o știe de la sine. Astfel de criterii sunt:

1. Dacă se cer mai multe cauze, cari din întâmplare coincid, și pe cari nu le putem ști, pentru-ca să se producă un fenomen.

2. Dacă prezicerea unei întâmplări este făcută cu zece și sute de ani înainte, așa că ea nu se poate deduce din concluziunea, pe baza experienței făcute după legile naturii, cum este d. e. un cutrămur de pământ, o inundare, rotirea unui an, cari toate nu se pot precalcuși, căci noi nu cunoștem o lege constantă după care au să se întâmple acestea, dar' nu cunoștem nici puterile și legăturile, cari produc un astfel de rezultat. Cu atât mai puțin poate cineva ști ce se va întâmpla după un lung șir de ani.

De aici urmază, că au combătut înzadar unii contrarii ai religiei creștine minunile și prorociile biblice, zicând, că ele au rezultat numai din legile naturii.

Dar' ei nu au putut documenta, că zidurile cetății Ierichon, de pe timpul lui Iisus Navi, s'au prăbușit în urma unui cutrămur de pământ, care a trebuit în acel moment să se întâmple când Iisus Navi a încunjurat cetatea. Se poate însă arăta, că Iisus Navi nu a putut ști de la sine cu șapte zile înainte, că va fi cutrămur de pământ, dar' că vor cădea zidurile cetății Ierichon a trebuit să o știe cu siguranță cu șapte zile înainte, căci altcum ar fi fost o prostie toate ceremoniile și procesiunile făcute în jurul cetății, și nu i-ar fi plesnit nimănui prin minte, că în astfel de mod se potă cuceri o cetate.

Așijderea d. e. se poate ceva prevedea din împrejurările de acum, că ce fel de vreme va fi peste câteva zile, sau ce fel de rōde va aduce anul acesta, dar' nu putem judeca cu siguranță, pentru-ca cea mai mică schimbare a unei cauze, sau a unei împrejurări, schimbă tot rezultatul. Cu cât mai greu este deci de a ști asta cu zece ani înainte!

Este adevărat, vor zice unii, că multe evenimente nu le poate omul ști înainte, dar' există *spirite*, bune și rele, cari stau în legătură cu omul și cari îi spun cele viitoare.

Este posibil, că aceste ființe supranaturale se cunoscă unele legi naturale pe cari mintea noastră nu este în stare a le pătrunde, și din acestea să deducă viitorul. Noi nu putem simți, că astfel de spirite stau în legătură cu noi și ne comunică ideile lor, dar' este drept și sigur, că și aceste spirite supranaturale stau sub conducerea Creatorului. Dumnezeu nu poate permite, ca un spirit să abuzeze de știința sa și să ducă omenii în *retăcire*, căci El voște, ca în lume să domnească moralitate, ear' nu destrăbălare. Dumnezeu trebuie ori să oprască influințele spiritelor asupra omenilor, ori să admită numai pe acelea cari sunt adevărate, și cari promovază moralitatea în lume.

Atunci este egal pentru noi, că ne împărtășește însuși Dumnezeu nemijlocit învățături despre cele viitoare vremi, sau că o face asta în mod mijlocit, prin spirite mai înalte și bune.

Dacă cineva prin talentul și prin studiul său este în stare a prevedea unele acțiuni omenesci, din această cauză nu l' putem socoti întră proroc, și nu este îndreptătită mintea

noastră să atribuie o conlucrare sau descoperire divină aceluia. Căci toate acele premise, de unde deducem acțiunile viitoare, nu sunt sigure, deore-ce toate împrejurările cari determină voința omului, nu au influință obligătoare asupra lui, ci e numai obicei, ca omul să se acomodeze după ele, dar' el nu este silit să o facă asta, pentru-ca atunci nu ar mai pute fi vorba de voința liberă a omului. Boldurile sensuale iniurase puternic asupra acțiunilor omenesci, dar' omul le poate înfrânge dacă voște, le poate suprima și supune judecății minții așa, ca să aibă un efect contrar. „Tot învțul are și desvțul“, zice Românul, și cu drept cuvânt, căci altcum nu ar mai exista îndreptare morală. Noi putem lucra și contra convingerilor noastre, și ne putem schimba adese-ori modul de lucrare.

Este imposibil de a pute prevedea și ști înainte întrăga acțiune și dezvoltare a unei persoane. Căci pentru a pute cunoște asta, se cere să cunoștem pe deplin individualitatea lui, inclinările lui, temperamentul, magazinul său de idei și cunoștințe, apoi ar trebui să știm înainte toate stările în cari va ajunge el din voie liberă sau din întâmplare, cum și împrejurările în cari va trăi.

Pentru-ca să putem deduce cu siguranță acțiunea unui om în viitor, trebuie să prevedem totă dezvoltarea lui spirituală și să o urmărim pas de pas, să prevedem, ce fel de lectură își va alege, ce fel de prietini își va căștiga, căci acestia influințază în mod diferit asupra vieții unui om, și schimbă ideile, și simțămintele. Ar trebui deci să știm înainte cum va influința cutare sau cutare prietin asupra lui.

Sute și mii de casuri și întâmplări sunt în lume, cari nu depind de la noi, dar' cari au o influință mare asupra omului, și iniurase asupra unuia într'un fel, asupra altuia în alt chip.

Toate acestea ar trebui să le știm, ca să putem prevesti întrăga viață a unui om și toate lucrările sale. Inșă trebuie să recunoștem, că această este cu neputință. Se vor desvolta și se vor cultiva omenii după sute de ani, și vor fi pote mai pricepuți de cât azi, dar' totdeauna vor rămâne numai omeni, cu aceleași calități ca și noi.

Au pus unii întrebarea, cum îi este cu putință lui Dumnezeu să prevadă lucrurile ființelor înzestrate cu voie liberă, fără ca această voie liberă a lor să fie conturbată? Dacă Dumnezeu prevede lucrările omenilor, atunci ei sunt siliți să asculte și să lucre așa cum i-a predestinat Dumnezeu, și aici nu mai există voie liberă. Acestă întrebare a frământat creerii multora, de aceea unii ori nu voiau să recunoască puterea providenței divine, ori nu admiteau voința liberă la om, susținând numai un „*fatum*“.

Aceia cari nu recunoșteau atotștiința divină „*antropomorfisau*“ ființa divină, adică îi ascriau calități omenesci. Ei făceau ființa cea nemărginită atarnătoare de timp și de spațiu, măsurau atotștiința lui Dumnezeu după cea omenescă, și îi ascriau o cugetare și o dezvoltare succesivă, cu toate că Dumnezeu nu

are present, nici viitor, nici trecut, și știința lui cuprinde toate cele ce au fost și cele ce vor să fie.

Ființa omenescă nu lucră în chipul acesta din cauză că așa i-a fost prescriu, ci din contră, acțiunea sa a fost prezisă, pentru-ca ea din voie liberă, ca ființă morală se va decide spre o astfel de lucrare. Chiar așa, ca și când noi vedem pe un om întreprinzând o lucrare. El nu o întreprinde din pricină că noi prevedem că el are să lucre așa cu siguranță, ci invers, noi vedem lucrarea desfășurându-se, pentru că el de fapt a început-o.

Asemenea până la un hotar oarecare poate prevedea și un om politic soarta unui popor sau a unui stat, dar' nu poate conchide cu siguranță la acesta, și nu o poate ști cu zece și sute de ani înainte. De es. poate un popor să fie aproape de peire, dar' evenimentele neașteptate, ivirea unui conducătoriu harnic, cu talent extraordinar, care pune întocmiri nouă, despre cari nimenea înainte de el nu a avut cunoștință, dă altă direcție mersului lucrurilor și scapă pe acel popor de peire.

Eyrefii erau de credință, că ei sunt poporul cel ales și ei sunt chemați să stăpânească lumea și să li-se închine împărații pământului. S'au răscolat deci asupra Romanilor, dar' nici o ființă omenescă nu a putut prevedea urmările răscōlei și faptul că nu va rămâne în Ierusalim nici petra pe petra. Și nu s'a putut deduce din împrejurările anterioare, că Evreii vor fi împrăștiați în toate părțile lumii și nu vor mai ave nici patrie, nici rege.

Din cele amintite până aici cred că putem înțelege, prin ce se deosebește adevărata prorocie de prevederi nesigure.

O prorocie poate tracta numai de evenimente viitoare, și nici-odată de cele se s'au petrecut.

Nici nu poate cuprinde evenimente de acelea viitoare, cari se pot prevesti numai cu ajutorul judecății noastre logice. Așa dar' nu li permis să conțină prezicerea sortii unui stat, care era evidentă din cunoștința politică a lucrurilor.

Mai departe prorocia trebuie să espună sosirea evenimentelor în mod clar, nu în mai multe înțelesuri, ca oracolul de la Delphi. Prorocia cea adevărată să spună pe larg împrejurările sub cari se va implini faptul, căci altcum nu se poate numi prorocie, ci este numai o *ghicire*. Așa d. e. pot să spun despre un om sănătos, că în acest an are să moră, și din întâmplare aceea ce spun se și împlinește. Acestă nu e prorocie, ci este ghicitoră, și nu mai atunci o am pute considera de prorocie, când s'ar fi prezis cu multă vreme înainte și când s'ar fi amintit ziua și oasul morții, felul morbului, dezvoltarea lui și toate împrejurările sub cari va petrece omul acela până la sfârșitul vieții.

Prorocia numai atunci poate fi luată în considerare, când ea s'a implinit întocmai cum a fost indicată. Indată ce faptul se împlinește, dar' o singură împrejurare nu se împlinește, nu se mai poate susține, că acolo

FOIȘORĂ

Manăstirea din Ciōra.

Incă de la venirea mea ca preot în Ciōra (tractul Sebeșului) mi-am propus a studia locul unde se amintește că ar fi fost o manăstire, despre care istoria noastră bisericăscă până acum n'a făcut nici o amintire.

Cercetând locul de mai multe-ori, și știricind de la omeni mai bătrâni, cum și studiind unele inscripții rămase pe locōne foste ale manăstirii, ear' azi proprietatea bisericeii noastre din Ciōra, — mai departe niște cărți rituale, foste ale manăstirii (acum earăși proprietatea bisericeii din loc) în cari s'au găsit vre-o câteva însemnări, am dat de urma lucrului și cred că fac lucru folositor când vin a face dare de seamă publică despre cele aflate de mine până în present.

Pentru-ca să ne putem face o iconă mai fidelă despre manăstirea amintită, voi descrie mai întâiu, după cum îmi este cunoscut, comuna Ciōra, pe al cărei hotar a fost manăstirea.

Comuna Ciōra este una dintră cele mai vechi comune din Ardeal. Ea se hotărăște

cu comunele Tărtăria, Balomir, Vinerea, Cugir și Planul-superior.

Comuna Ciōra are 1900 suflete, locuitorii ei sunt forțe vestiți muncitori, se ocupă în partea cea mai mare cu agricultura, afară de vr'o câțiva mărgineni, cari având locuință cam la 2—3 ore depărtare de comună se ocupă exclusiv cu oieritul.

Pe valea numită a Dresmanului se află urme de băi de aur de pe timpul Romanilor (chiar și în timpul de azi în vreme ploioasă băesc locuitorii comunei cam în aceeași direcțiune, unde se hotărăște comuna cu Planul-superior, unde deasemenea s'a băt pe timpul Romanilor).

În posesiunea mea se află un ban de argint, aflat cu ocaziunea băii în vara trecută, de pe timpul lui Constantius 337—361. — Dovadă că s'a băt și în decursul invasiunilor barbare.

Pe o parte a banului se află capul lui Constantius cu inscripția, ear' pe partea cealaltă „Sirm“ (Sirmium?) și „multis votis“ — cu credință tare.

Dealungul văii Dresmanului se află și un șanț lung care duce preste dealuri către Romănia, locuitorii îi zic: *șanțul turcilor*. Eu

cred a fi fost uu conduct de apă pentru băi, ori mai verosimil un drum roman.

În o altă parte a comunei, numită „Seliște“ (cuv. slav = loc de locuință — loc locuit) se află și azi multe anticități de pe timpul Romanilor, dar' durere, până în present nu le-a adunat nime. Prin anii 1830 s'a găsit o petra cu inscripții, dar' azi nu se mai știe de ea. În posesiunea mea se află vre-o câteva țigle artistice lucrate. Cred că s'ar mai găsi multe anticități, deore-ce mulți spun că nu cuteză să bage plugul afund pe unele locuri, deore-ce se află tot ziduri, țigle, cărămizi, etc.

Date despre esistența comunei Ciōra avem deja de pe la anul 1300, când a ajuns (în locul unui neamt) familia nobilă Barcsay în posesiunea domeniului de aici.

Pe atunci (după cum am aflat din o carte a dlui G. Barcsay referitoare la posesiunea sa) comuna de azi era împărțită în 3 satele — azi contopite prin nemijlocită apropiere. Comuna Ciōra se numia: *Chorra* (lat.) și *Varjufalva* (ung.) Aștazi și Maglarii o numesc „Ciōra“. În apropiere este valea Dresmanului, pe atunci satelele „*Drasman*“, ear' cam la 1½ k.m. depărtare de comuna Ciōra, unde azi se numește „sub heiuri“ a fost sa-

tul „*Vola Herkes*“ („Archișul“) Oiaș-Erkes. Valea care trece pe acolo și acum se numește Valea-Archișului, cum și partea aceea a satului de azi pe unde trece valea sus numită se numește Archiș până unde se întâlnește cu valea Dresmanului în centrul comunei, unde împreună se numesc apoi Valea-Ciōrei, și trecând pe hotarul Balomirului se varsă în Murăș.

Despre partea (în vechime satul) Archiș se susține din bătrâni, că omenii au fost toți arcași, luptători cu arcul, de unde și-a primit satul numele. Acestă mi-a spus-o Teodor Suvaina, un bătrân de 80 ani.

Despre familia nobilă Barcsay se vorbește că a fost o familie bună și în timpuri grele a ocrotit pe jobajii săi.

Răscōla lui Horia a ajuns și aici, dar' omoruri nu s'au întâmplat. În tometea din 1817 Ioana lui Avram Barcsay a împărțit bucate în abundență jobajilor fără să le mai ceară înderēt.

Furia revoluției din anul 1848 n'a atins nici pe Romăni nici familia nobilă — Barcsay, căci să apărau reciproc după cum soziau trupe române sau magiare. — Dovadă despre înțelegerea ce a existat întră domn și iobag.

(Va urma).

... a fost însuși Dumnezeu, care ar fi mijlocul
prorociei.

Prorocia s'a rostit într-o împrejurare
extraordinară, și prorocii de mai târziu au fost
înregistrati cu putere de a face minuni.

Prorocii poporului Israel au precedat
evenimente cari s'au desfășurat, după 2, 3 sau
5 secole, în doborâșii prorocii cari s'au referit
la venirea lui Mesia. Față de contemporanii
lor însă s'au legitimat prin minuni, că ei
sunt trimiși lui Dumnezeu, cum a făcut d. e.
Moise, sau dimpreună în prorociile îndepăr-
tate spuneau și de acelea, cari se împliniau
până ei erau în viață, mai cu seamă referi-
tore la soarta tristă a poporului.

I. I. Rousseau nu voia să se dea cre-
dământ prorociei; ci pentru- că se pōtă crede
prețind 3 condițiuni, a nume: a) el însuși
voiește să audă prorocia din gura profetului;
b) voiește să fie martor la împlinirea ei și
să vadă cu ochii proprii, că s'a împlinit esact
și la timp; c) să fie pe deplin documentat,
că prorocia nu s'a împlinit din ore care în-
tâmplare. Tōte aceste 3 puncte nu sunt po-
sibile, deci pentru Rousseau profetiile nu do-
cumenteză nimica.

Dacă ar fi fost Rousseau însuși de față
când prorocii bibliei au rostit profetiile lor,
atunci de sigur că nu ar fi auzit altceva
din gura prorocilor de cât aceea ce au auzit
ōmenii de pe timpul acela. Și Rousseau ar
fi primit prorocia, sau verbal sau în scris
de la profeti. Martorii aceia oculari nu au
de fel să ne documenteze, că prorocii au că-
pătat atunci învătătură nemijlocit de la Dumnezeu,
ci ei au să ne spună numai simplu cuvîn-
tele pe cari le-au auzit sau le-au primit de la
proroci. Mai departe trebuie să ne facem
noi judecata și să cernem lucrurile.

După Rousseau, dacă am crede nu-
mai aceea ce vedem sau auzim înșine, atunci
nu pōte fi vorba de vr'o autoritate istorică,
ba istoria și alte științe, cari s'au format
înainte de noi, ar fi pentru noi de prisos.

Dacă Rousseau pretinde să fie martor
ocular la împlinirea prorociei, este acesta o
pretenție exagerată și fără rost, care nu se
pōte îndeplini la prorociile cari trec peste
sute de ani, căci împlinirea unei profetii se
pōte documenta prin mărturie. Altcum ar
fi trebuit să fim noi lașine de față la dăr-
marea Ierusalimului, dacă nu am da credin-
tă martorului ocular Iosif Flaviu. Dar
există și astfel de prorocii, cari s'au împlinit
pe când erau în viață încă martorii cari
le-au auzit din gura prorocilor. Așa a fost
d. e. la Învierea lui Christos, la rōrtea
apostolilor, etc.

De la Hunedōra.

— Reînființarea școlii confesionale. —

— 25 Ianuarie n. —

Pornirile bune și-au făcut drum sănătoș
în viața Românilor din Hunedōra.

Cununa acestor bune porniri este —
la tōtă întâmplarea — reînființarea școlii
confesionale gr. or., care timp de vre-o 5 ani
nu mai funcționase.

Munca începută se continuă cu mare
însuflețire și cei mai pesimiști ai noștri au
eșit din nepăsare și spriginese, în cât le e
cu puțință, pornirile bune și sănătoșe.

Corul mixt constatator din 70 persoane,
care e sub destoinica conducere a domnului
Andrei Ludu, a aranjat anul trecut mai
multe concerte, cari au fost reușite din tōte
punctele de vedere, prin ceea-ce a crescut
vaza Românilor hunedoreni și modestele nō-
stre fonduri culturale au fost argumentate.

Animația succesorilor prime a dat viață
și școlii noastre confesionale, care din lipsa
interesului recerut și — ziceau unii — „din
lipsa copiilor obligați să cerceteze școala și
din cauză, că școala de stat e puternică și ne
face concurență” — părăgenise cu totul.

Majoritatea covârșitoare a locuitorilor
orașului Hunedōra — sunt Români, cărora
numai lipsă de copii nu li-se pōte atribui.

Mai adăug apoi și faptul că elevii școlii
de stat de aici sunt aproape toți Români.

Prin urmare — elevii ar fi avut școala
remănă întotdeauna, dar necăznii a fost, că
cei chiamați n'au dezvoltat interesul recerut
pentru reînființarea școlii, interes reclamat
de împrejurările în cari trăim.

Rezultatul înscrierilor a răsturnat pe
deplin temerile unora, căci azi frecuențeză
școala română din Hunedōra peste 100 elevi
și eleve, împărțiți în 6 clase.

Satisfacție deplină avem, căci progresul
elevilor în studii e cât se pōte de îmbucur-
rătoriu. Pe lângă acestea iubitul nostru învătă-
torul Andrei Ludu a înființat un cor de băieți
și băiete, care fală ar face tuturor școlerilor
noștre confesionale. Cu acest cor a aranjat
inv. Ludu un concert a doua zi de Crăciun,
care a reușit peste așteptare. Cântările au
fost cântate cu multă fineță și acurateță.

Venitul curat a fost 400 cor., care s'a
adaugat la modestul fond creat din colecte la
începutul anului școlar.

Publicul românesc a răplătit munca
dirigentului Ludu cu aplauze furtunoșe, ear'
dl Vasile C. Osvadă i-a predat o cunună de
lauri cu inscripția: „Românii hunedoreni, di-
rigentului Andrei Ludu 26/XII. v. 1904.

A fost un ciaz fericit, când Ven. con-
sistoriu arhidiec. a instituit ca învătătoriu
la școala noastră pe dl Andrei Ludu, care are
meritul netăgăduit de a fi contribuit cu mare
parte la renașterea școlii noastre. La început
le era tēmă unora, că n'o să ne succedă a
reînființa școala, și minunea minunilor: azi
avem pe lângă inv. Ludu încă o putere di-
dactică pe dna Maria Mosora n. Turdășian,
care își împlinește datorița de învătătoare
spre mândria noastră a tuturor.

Despre festivitățile aranjate în jurul
„Pomului de Crăciun”, dat elevilor și elevelor
școlii noastre din partea Românilor Hunedo-
reni vō voi raporta în proximile zile.

Nima.

NOUTĂȚI

Alegeri de protopopi în eparchia
Aradului. Duminecă s'a făcut alegere de
protopop în două protopopiate din eparchia
Aradului. Una în Șiria (contru tractul
Șiria) fiind aleși: Mihail Lucața cu 37 vo-
turi, Filip Lșuca cu 23 voturi și Fabriciu
Manuilă cu 7 voturi; alta în Hălmgaiu (pen-
tru tractul Hălmgaiu), fiind aleși: Cornel
Lazar cu 39 voturi și Dr. Dimitrie Barba
cu 28 voturi.

Două gazete noue românești. Sub ti-
tul „Noutatea” a început să apară în Budapesta
o gazetă română populară semnată de Iacob
Ivan. În numarul prim „Noutatea” declară
că nu e gazetă social-stă, ci „cu scop de a da
poporului lectură folositoare din care să învețe
și să se lumineze și să se ridice într-o popō-
rele culte”. Va apăre Dumineca și în zi de
săbătoare și costă 5 corone pe an. Ceealaltă
e „Deșteptarea”, tōte săptămânală în Brașov
(apare Joi), care în numărul prim (din 6/19 Ia-
nuarie) spune, că „dragostea frățoșcă, pacea și
iubirea de neam”, a îndemnat redacțiunea „să
bată la ușa părinților, fraților și surorilor, și
prin vorbe și fapte să caute a stîrpi din sinul
poporului nostru ura, pizmă, zavistia și poșta
de răsunare, cari cu ațata patimă s'au roșto-
tăgolit peste capul său” și să-i dea în mână
o gazetă de cetit, în care să se reogîndescă
tōte lipsese și nevoile de cari suferă el, îm-
preună cu mijlocele de îndreptare” etc. Preț
și abonamentului e 2 corone pe an. Editor
și redactor responsabil e George Măzgăreanu
junior.

† Ved. Valeria Gabor n. Perian, a
reșostat Marți (24 Ianuarie n.) în Trestia
(tractul Zarand) în etate de 26 ani și după
patru ani de văduvie. Inmormântarea i-s'a
făcut azi (27 Ianuarie) în cimitierul bisericeii
gr. or. din Trestia.

† Moșul Toma din Ighiu. Luni di-
minēja a răpoat în Ighiu țeranul Toma
Hurduiu, în etate de 102 ani. Din căsătoria
cu soția sa, cu care a trăit 62 de ani, a
avut numai un copil.

Principele Bulgariei — în Berlin.
Principele Ferdinand al Bulgariei a sosit alal-
tăeri la Berlin, ca oșpe al împăratului Vil-
helm. Nu a fost însoțit de nici un ministru,
din ce se deduce, că scopul vizitei, în cât va
fi de natură politică, formeză deocamdată se-
cret între principele și împăratul.

Avis pentru 3 măestri harnici ro-
mâni! Un rotariu, un covrigariu și un bar-
bier român află clientelă sigură în Brad.
Bradul e un oraș viu în grabnică creștere.
Avem o însemnată inteligență română în
Brad și jur, cam 30 mii de români. Acești
trei măestri harnici români vor afla deci un
mănos teren de trai și înavățire. Informa-
țiuni dă redacțiunea.

Museul istoric și etnografic. În fa-
vorul Museului istoric și etnografic al Româ-
nilor din patrie au contribuit ca reșempere-
rare a felicitărilor de Anul-nou 1905 urmă-
torii P. D.: (Transport din listele publicate
deja 1116 cor.) Galacteon Șagău, protopres-
biter, Reghin, 5 cor., Vasilie Pușcariu, pro-
topop, Sânta-Jude, 2 cor., George Șeulean,
notariu, Pianul-superior, 5 cor., Ioan Ga-
vrilescu, preot, Țințari, 2 cor., dna Agnes
Măcelar, soție de avocat, 3 cor., Dr.
George Măcelar, avocat, 5 cor., Dr. Ni-
colae Șchiu, 3 cor., toți din Mercurea, Dr.
Demetriu Radu, episcop, 30 cor., Vasilie Man-
gra, vicariu, 10 cor., Nicolae Zigre, avocat,
10 cor., Iosif Vulcan, redactorul rev. „Fa-
milia”, 5 cor., Andrei Horvath, 3 cor., George
Pop, 2 cor., toți din Oradea-mare, George
Ciocoi, preot, Hălgași, 2 cor., Liviu Iancu,
preot, Visag, 1 cor. Total 1204 cor. — Sibiu,
în 25 Ianuarie 1905. Biroul Asociațiunii: Dr.
C. Diaconovich.

Greva din Germania, cum raporteză
o telegramă din Essen, e pe cale de a se
termina. Dintre cei 243.263 lucrători ai mi-
nelor din districtul Dortmund au intrat în
lucru până acum 47.605. Mai sunt deci în
grevă 195.658.

Revoluția din Rusia. În Petersburg
zina de Marți până la amiază a fost relativ
liniștită. După amiază însă s'au întâmplat de
nou vărsări de sânge, miliția a dat de mai
multe-ori foc de linie în mulțimea lucrătorilor,
cari la rēndul lor au aruncat într-o tru-
pele de soldați bombe de dinamit. O cetă de
lucrători, Marți după amiază vōind să mērgă
la Țarscoe-Selo să ceră dreptate de la țarul,
a fost oprită în calea dintr-o Colpino și Țarscoe-
Selo cu focuri de pușca. După respirarea mul-
țimei trupelor au intrat în orașul Colpino și
au provocat mari vărsări de sânge. În timp
ce în Petersburg comandantul cetății, mare-
ducele Vladimir cercă să suprimă nemulțā-
mirea prin plōie de glōnțe, mișcarea revolu-
ționară se întinde tot mai mult și în celelalte
părți ale imperiului. În Varșovia încă a erupt
greva; în Moscova greva e generală și spiri-
tele sunt atât de agitate, în cât comandantul
cetății a ținut cu cale a provoca poporațiunea
să nu se amestece printr-o grevist, ca nu cum-
va să cadă jertfă represaliilor ce vor trebui
aplicate față cu mulțimea turbulentă, în Se-
vastopol matrozii revoltați au dat fac arsenal-
ului; în Finlanda a erupt revoluție, în frun-
tea căreia stau cei mai de frunte cetățeni fi-
landezi. — În fața acestei situațiuni țarevna
Alexandra a rugat pe Tolstoi să adreseze gre-
vistilor o scrisoare liniștitoare, la ce Tolstoi a
răspuns că nu-și pōte renega convingerile și
va adresa scrisore către familiile celor ucizi
de miliție, în care va reproba purtarea guver-
nului.

Preotul Gapon, care stă ascuns la un
prieten al său, ca să nu pōtă fi arestat, Luni
a adresat lucrătorilor un apel de următoriu
cuprins:

„Înbiți tovarășii și lucrătorii! După cele
întemplate eri nu mai avem împărat. Sângele
ōmenilor nevinovați îl desparte de către po-
porul său. Am început lupta pentru liberta-
tatea poporului și în lupta aceasta nu ne este
permis să ne clătīnām. Vō binecuvēnt pe toți
și de seră voi fi într-o voi”.

Mulțămita multor mii de pacienți de
podagră și reumă a primit farmacistul Bela
Zoltán pentru emintele succese obținute cu
renumita alifia Zoltán. Această alifia cunoscută
pretutindenea vindecă astfel de pacienți de
podagră și reumă, cari în decurs de ani de zile
n'au putut afla vindecare. Se întrebunțeze
fie-cine numai alifia Zoltán, dacă în familie
suferă cineva de podagră și reumă. Sticla cu
2 corone, în farmacia Zoltán, Budapesta V.,
Szabadăgtér.

Himen. Mihail Popa și Maria Salomie
anunță cununia lor religioșă, care se va oficia
Duminecă (23 Ianuarie st. v.) în biserica gr.
or. din Vale.

Măncăți de lupi. O sanie cu vre-o
cinci călători a fost atacată de lupi pe dru-
mul către satul Kruosó (pe la Sătoralja-Uj-
hely, în Ungaria), cari numai prin pușcătură
de revolvere au putut fi ținuti departe de
sanie. În fuga desperată însă calii au răștur-
nat sania, la ce lupii au sărit pe cai și i-au
măncat. Călătorii rășturnându-se din sanie în
șanțul drumului și peste ei tōlele și fēnul,
au scăpat de primejdie, după ce lupii săturā-
du-se cu carnea calilor s'au retras în pădure.

Pelagră în Ardeal. Prin unele părți
ale comitatelor Coșoca și Solnoc-Doboca
grasseză bōla pelagra, provenită din cauza
lipsei de alimente a poporului. S'au întēm-
plat deja și câteva casuri de mōrte.

Mōrte năpraznică. Marți dimineța a
plecat George Șecoșan din Dragomirești (com.
Caraș-Severin) cu mai mulți tovarășii în pă-
durea de la Oloșag, ca să dobōre arbori. Șe-
coșan cu Vasilie Petrescu au tăiat cu fereștrul
trunchiul unui arbor, dar Șecoșan n'a mai
avut timp să se dea la o parte. Arborul s'a
rășturnat prea lute și a căzut pe capul lui
Șecoșan, care a rămas mort pe loc. („Dra-
pelul”).

Nu există mijloc mai bun de a-ți
căștiga sănătatea, de cât crucea duplă electro-
magnetică R. B. nr. 86967 și sute de ōmeni
și mulțămesc recăștigata sănătate și dorul
de viață dl Albert Müller în Budapesta V.
Vadășz u. 42/V, ceea-ce dovedește și ur-
mătōrele două scrisori de recunoștință. I.
Dlul A. Müller în Budapesta. Deōre-ce crucea
electro-magnetică R. B. nr. 86967 mi-a ajutat
fōrte mult și cu succes în contra astmei și
a reumatismului, nu pot trece cu vederea
să nu-ți exprim cea mai sinceră mulțămītă
și să recomand acest leac tuturor cu călăză.
Cu stimă: Iovram Kovacevici, Dolu-Tuzla.
II. Dlul A. Müller Budapesta. Fieca mea a
purtat crucea electro magnetică R. B. nr.
86967 contra bătăii de inimă și s'a însănē-
toșat, pentru ceea-ce îți mulțămesc din inimă.
Stimător: Ioan Leidl, Vēreșet. De aceea in-
demnām pe toți aceia cari sufer de reuma-
tism, influență, astmă și peste tot bōle de nervi,
să și procure un astfel de aparat, căci costă
numai 6 corone, și să se îndrepte în privința
acesta către dl Albert Müller în Budapesta.

Posta ultimă.

Alegerile.

Rezultatul alegerilor făcute eri, Joi,
pentru dieta țerii, nu e favorabil gu-
vernului, care a perdut 20 mandate din
cele avute mai nainte. Nu e favorabil
însă nici pentru partidul național ro-
mân, fiind-că după informațiunile ce le
avem, au fost aleși numai următorii
candidați:

1. Dr. Aurel Vlad, la Orăștie,
cu 521 voturi contra 440, date lui
Vörös László. La Dobra Dr. Vlad a
rēmas în minoritate cu 32 voturi.

2. Vasilie Damian, în Baia-de-criș.

3. Dr. Ștefan C. Pop, în Șiria.

4. Dr. Ioan Suciu, în Boroșineu, și

5. Dr. Teodor Mihalyi, în Heanda-
mare.

La Chișineu candidatul român a
ajuns în balotaj.

În cercul Arpașului a învins Dr.
Nicolae Șerban, guvernamental, cu o
majoritate de 57 voturi.

Ca deputați guvernamentali mai
sunt aleși următorii Români:

Dr. Pahomie Avramescu, în Bocșa,
Ioan Ciocan, în Nășeud și Petru Mi-
halyi, în Șugatag.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distiși profesori și medici
ca remedia eminentă contra:

ca bronșită acută, tușă convulsivă,

lăturéză tușă și dēgăd, și face să înceteze asudōrea de noptă.

morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirare,

mai ales este recomandat convalescenților după influență.

Promovéză apetitul și face să creșcă greutatea corpului, de-
crescând în farmacia (216) 32-52

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

Nr. 1323 1904

[18] 2-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna Finciu prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au să și trimită suplicile lor, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului până la termenul sus indicat și să se înfățișeze înaintea alegătorilor în vre o Duminică sau sâmbătă pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al tractului Cluj în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, 8 Decembrie 1904.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 1027 1904.

[20] 2-3

CONCURS

Pe baza ordinelor Preaven. Consistoriu arhidieceșan nr. 10942 și 13526 Bis. 1904 pentru întregirea posturilor de parohi din comunele Folt și Pischinți se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu fie-care din aceste posturi sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au a-și aterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial și a se prezenta în vre o Duminică ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, a celebra și cuvânta.

Orăștie, 8 Ianuarie 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Orăștie în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Avis domnilor învățători!

De la Librăria arhidieceșană se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, serie completă **33 cor.**, singurateice **6.60 cor.** plus porto 92 fileri.

Pentru domni preoți!

De la Librăria arhidieceșană se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circularului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“

Conține 200 foi.

Prețul **6.60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Sbór'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romantă pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1.50, porto 10 fil. Se capătă la Librăria archid.

* T. Popovici *

12 CÂNTECE DE ȘCOLĂ

pentru 2 și 3 voci

CUPRINSUL:

Caetul I, pentru 2 și 3 voci egale: 1. Rugăciune. 2. Cântec de primăvară. 3. Codrule frate de cruce. 4. Carul cu boi. 5. Ziua a apus. 6. Fetele casnice. 7. Tiganca. 8. Sunt fecior sdravên. 9. Eu mă duc codrul rămâne. 10. Imn ocașional. 11. Patru păstori. 12. Cântec de sf. Nicolae.

Caetul II, Cântec pe 2 voci: 1. Rugăciune. 2. În cîrcar. 3. Cântec de primăvară. 4. Imnuri entrî. 5. Mare vînătoare. 6. Astăzi sîndul. — Cântec pe trei voci: 7. Strugurei sînt de pîtra. 8. Oculie pînză galbenă. 9. Vîyat țera mea. 10. Imnul poporului. 11. Hora oștașilor. 12. Colindă.

Editoria Librăriei arhidieceșane din Sibiu-Nagyszeben

Atelierul de croitorie

Ioan Părău

Sibiu, strada Poplăcii nr. 21.

În acest atelier se confecționează tot felul de vestimente bărbătești, jachete pentru dame, și = reverenți =
Asemenea se primesc spre executare reparaturi. Lucru trainic.

Tainele cerului, de C. Flamarion (trad. Haralambie G. Lecca)	C. 1.50
Cuib de șoimi, poem dramatic în versuri, de I. C. Bistrișeanu	1.50
Ziariul unui Pierde-Vară, de George Coșbuc	2.—
Portretele lui Eminescu, notițe biografice, de Ioan Scurtu	—80
Foiletoane, de Ilarie Chendi	2.50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.	
Frumos! nuvele, de Const. Hodoș	2.—
Poesii, de Maria Cunțan	1.25
Crișma lui Moș-Precu, povestiri, de M. Sadoveanu	2.—
Chipuri și graiuri din Bucovina, nuvele, de Em. Grigoroșu	2.50
Rutenisarea Bucovinei și cauzele desnaționalisării poporului rom. după date autentice, de Un Bucovinean	3.50
Din viața marinarului, nuvele, de Gh. A. Teodoru	1.50
Dureri înăbușite, de M. Sadoveanu	2.—
Poezii, de Haralamb G. Lecca	1.50
De dragul celor mici, nuvele și schițe, de Vasile Pop	1.50
Armîna (românca), roman social din epoca renașterii poporului român de la Pind, de P. Vulcan	2.—
Povestiri, de Mihail Sadoveanu	1.50
Istoria literaturii religioase a Românilor până la 1868 de N. Iorga	3.50
Cultura română și politicianismul, de Rădulescu-Motru	1.50
Cuvinte adevărate, de N. Iorga	2.50
Drumuri și orașe din România, de N. Iorga	2.50
Geniu Pustiu, roman original inedit, de Mihail Eminescu	2.—
Urmașii Romei, novele și schițe, de George Cair	3.—
Eu rîd, tu rîzi, el rîde, de G. Banetti	2.—
Povești populare, de Alex. Florini	2.50
Calătoriiile lui Enache Cocoloș, de Th. D. Speranța	2.—
plus 20 fil. porto postal.	
Sate și mănăstiri din România, de N. Iorga	2.50
Din viața romană, de Ion Kalinderu	4.—
plus 30 fileri porto postal.	
Idroterapia medicală, de Dr. G. Baiulescu	10.—
porto 72 fil.	
Bibliografia românească veche, de Ioan Bian și Nerva Hodos, tomul I. 1508—1716	26.—
porto 92 fileri.	

Librăria arhidieceșană.

A eșit de sub tipariu în Tipografia arhidieceșană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvîntarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vînzare la **Tipografia și Librăria arhidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pînză neagră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos

directorul revistei „Magyar Pénzügy“

Traduceri autorizate de

Constantin Popp

funcționar la „Albina“ din Sibiu.

Se pot comanda de la **Librăria arhidieceșană din Sibiu**, cea dintîiu cu prețul de **3 cor.**, ear' cea din urmă cu prețul de **1.50 cor.**

Piane Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs“, și sunt în deobște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru saloane, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertază exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cîntă la aceste piane, procură cîntătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce pôte.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. greceșe de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onoare) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrișul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute piane de Fr. Wirth, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; îndeosebi este cîntat acolo, unde numai rar se pôte afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodiós, să-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Prokseh**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.Piane bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai noue se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa numite „Harfen-Piano“. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurmarea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsa** cu 100 fl. și 230 fl.**Inchiriare de instrumente** cu prețuri eșine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

(4) 88—

Sibiu (Nagyszeben), strada cîsnădiei nr. 9, etajul I.

Cărți bisericicești.

ACAFISTUL prea sf. Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1.70, legătură mai frumoasă cor. 2.10, în piele roșie cor. 3.20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5.20, peluche	7.70
AGHIAZMATAR, broș.	4.—
APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie 1900, broș. cor. 7, leg. în piele neagră cor. 9.50, leg. în piele roșie cor. 11.50, ediție de lux broș.	8.—
(se lîgă conform dorinței comandatorului).	
BIBLIA ILUSTRATĂ, litere cirile, Testamentul vechiu și nou, nelegată cor. 10, legată	20.—
CAZANIA, en litere latine, broș.	10.—
6, leg.	10.—
CHIRIACODROMION, neleg. cor.	12.—
12, legat	16.—
EVANGELIE, cu litere cirile, neleg. cor. 13, leg. cor. 20, în legată cor. 30, în catifea roșie	112.—
EVANGELIE, cu litere latine, legată cor. 30, în legată	33.—

EVHOLOGIU, cu lit. lat. (Molitvelnic), broș. cor. 8.80, legat	12.40
HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cirile, leg.	4.—
LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur	1.—
LITURGILE sf. păr. Ioan Crisostom, Vasile cel mare și Grigorie Teologul, broș. cor. 6, legat în pînză neagră cor. 8, în broș. cor. 8, legat în piele	9.—
MINEILE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vînd și în tomuri singurateice 1 volum broș. cor. 11, legat	14.50
MOLITVELNICUL BOGAT, ciril, neleg. cor. 3.60, leg. cor. 5, în legat	6.—
OCTOICH MARE, ciril, neleg. cor. 20, legat	26.—
OCTOICH MARE, latin, nelegat cor. 22, legat	27.—
OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1.60, în piele roșie cu copcii cor. 3.20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5.20, legături mai fine la comandă	
OROLOGIU CEL MARE, claslov bogat, cu lit. lat. broș. 24, leg.	84.—

CIASLOV (orologion), lit. latine, broș. cor. 2, leg. în pînză 2.40, legat în piele roșie cu copcii	4.—
PARACLISUL, Acaftistul și viața sf. mare mucenic Dimitrie	1.50
PENTICOSTARIU, ciril, nelegat cor. 12, legat	16.—
PENTICOSTARIU, latin, broș. cor. 8.80, legat	12.40
PSALTIREA, cu litere latine, broș. cor. 5.50, legată	9.—
PSALTIREA, cu lit. latine, format mic, broș. 1.20, legată	3.20
RĚNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cirile, legată	10.—
RĚNDUIALA LA SFINTIREA BISERICILOR, cir., neleg. cor. 3, leg.	4.—
TĂLCUL EVANGELIILOR, cir. broșurat	2.—
TRIODUL CU STRAJNICUL, ciril, neleg. cor. 24, legat	34.—
TRIODUL, latin, broș. cor. 22, leg.	27.—

Se pot procura de la

Librăria arhidieceșană.